

МАКУДАШЫЛДЫ

ОшМУнун Окуу-усулдук бирикмесинин

Координациялык кеңешинин төрагаы

доцент Р.Н. Арапбаев

2025-жылдын "10" "апрель"

БЕКИТЕМИН

Ош мамлекеттик университетинин ректору,

профессор Т. Кожомкулов

2025-жылдын

ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

**ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН
БИЛИМ БЕРҮҮ СТАНДАРТЫ**

АДИСТИК: ФАРМАЦИЯ 560005

Квалификациясы: Фармацевт

Ош – 2025

Фармация 560005 багыты жогорку кесиптик билим берүүнүн Билим берүү стандарты Ош мамлекеттик университетинин Окуу-усулдук бирикмеси тарабынан иштелип чыккан.

Медицина

билим берүү багыттары боюнча тармактык комитетинин 2025-жылдын

" 1 " апрель № 6 токтому менен талкууланган, Ош мамлекеттик

университетинин Окуу-усулдук бирикмесинин Координациялык кеңешинде

2025-жылдын " 8 " апрель № 3 токтому менен каралып жактырылган,

ОшМУнун Окумуштуулар кеңешинин 2025-жылдын " 9 " апрелинде

№ 6 токтому менен бекитүүгө сунушталган, ректордун № 1817 буйругу менен бекитилген.

Билим берүү стандарттары боюнча төмөнкү чет элдик эксперттер өз пикирлерин билдиришти:

1. Халиуллин Ф. А. - Башкыр мамлекеттик медициналык университети фармацевтикалык, аналитикалык жана токсикологиялык химия кафедрасынын ф.и. д., профессору

2. Пупыкина К. А. - Башкыр мамлекеттик медициналык университети фармакогнозия жана ботаника кафедрасынын ф.и.д., профессору.

3. Суюнов Н.Д. - Ташкент фармацевтикалык институту фармацевтикалык ишти уюштуруу кафедрасынын ф.и.д., профессору.

МАЗМУНУ	Бет
1-БӨЛҮМ. Жалпы жоболор	4-бет
2-БӨЛҮМ. Кыскартуулар	5-бет
3-БӨЛҮМ. Терминдер	5-бет
4-БӨЛҮМ. Колдонуу чөйрөсү	7-бет
5-БӨЛҮМ. Билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү жана эмгек сыйымдуулугу	8-бет
6-БӨЛҮМ. Негизги билим берүү программасын иштеп чыгууга жана ишке ашырууга талаптар	9-бет
7-БӨЛҮМ. Билим берүү программасынын бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн мүнөздөмөсү	11-бет
8-БӨЛҮМ. Билим берүү программасын өздөштүрүүнүн жыйынтыктарына талаптар	13-бет
9-БӨЛҮМ. Билим берүү програмасын ишке ашыруунун шарттарына талаптар	17-бет
10-БӨЛҮМ. Билим берүү программасынын базалык окуу планынын үлгүсү	22-бет
1-тиркеме. Медициналык билим берүүнүн (5- жыл) базалык окуу пландарындагы милдеттүү дисциплиналардын циклдер боюнча бөлүштүрүлүшү жана эмгек сыйымдуулугу	24-бет
2-тиркеме. Медициналык билим берүүнүн (специалитет 5 жыл) базалык окуу планынын жалпы эмгек сыйымдуулугунун бөлүштүрүлүшү	25-бет

ОшМУ
медицина
ОМПК

1-БӨЛҮМ. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

Фармация 560005 адистиги боюнча адистерди даярдоонун билим берүү стандарты ОшМУнун ректорунун буйругу менен бекитилген.

Фармация 560005 адистиги боюнча билим берүү программасынын билим берүү стандарты жогорку кесиптик билим берүүнүн талаптарын эске алуу менен ОшМУда өз алдынча иштелип чыгып, бекитилген.

ОшМУда өз алдынча иштелип чыккан билим берүү стандарты (мындан ары – билим берүү стандарты) мамлекеттик билим берүү стандарттарына тендештирилген, жогорку кесиптик билим берүүнүн талаптарынын бирдиктүү структурасына ээ жана аларга билим берүүнүн биримдигин жана сапатын, көзөмөлдүн объективдүүлүгүн камсыз кылуу жагынан өз функцияларын аткарууга мүмкүндүк берет, ошондой эле ишке ашырылып жаткан билим берүү программасын өнүктүрүүгө конкреттүү талаптарды белгилейт.

Ушул билим берүү стандартында белгиленген негизги билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн шарттарына жана натыйжаларына карата талаптар мамлекеттик билим берүү стандарттарынын тиешелүү талаптарынан төмөн эмес.

Билим берүү стандартын иштеп чыгуучулар үчүн эскертүүлөр:

- Окутуунун анык бир багыты боюнча билим берүү стандарты “ОшМУда билим берүү стандарттарын иштеп чыгуунун жана бекитүүнүн тартиби жөнүндөгү” жобого, ушул макетке ылайык өз алдынча иштелип чыгат жана бекитилет.
- ОшМУнун окуу усулдук бирикмесинин тиешелүү комитетинде талкууланып, макулдашылган учурда ушул макеттин талаптарынан цеттөөлөр болушу мүмкүн жана бекитүү ОшМУнун окумуштуулар кеңеши тарабынан кабыл алынып, ректордун буйругу менен бекитилет.
- Билим берүү стандарттарын иштеп чыгуучулар үчүн жазылган сунуштар бул макеттин текстинде майда шрифтте курсив менен белгиленген.
- Боз түс менен ташталган боштуктар тиешелүү билим берүү стандартын иштеп чыгуучулар тарабынан толтурулат.

Билим берүү стандарты төмөнкү тараптардын катышуусу менен иштелип чыккан:

- ОшМУнун “Фармацевтикалык химия жана дары каражаттарынын технологиясы кафедрасы жана “Фармацевтикалык иштерди уюштуруу жана фармакогнозия” кафедраларынын окутуучулары;
- Жумуш берүүчүлөр (ЖЧК “ДармекФарм”, Дары-каражаттар жана медициналык буюмдар департаменти, ЖЧК “НеманФарм”) жана ОшМУнун медицина факультетинин бүтүрүүчүлөрү;
- Кыргыз мамлекеттик медициналык академиясынын фармация факультетинин окутуучулары;
- Ташкент Фармацевтикалык институтунун өндүрүштүк жана дарыкана технологиялары кафедрасынын окутуучулары.

Ушул билим берүү стандарты Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 18-июлундагы № 243 “Кыргыз Республикасынын жогорку кесиптик билим берүү уюмдарынын потенциалын жана атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатуу боюнча чаралар жөнүндө” Жарлыгына, КРдин Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 21-ноябрындагы №654 “Мамлекеттик жогорку окуу жайларга өзгөчө статус берүү боюнча Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн айрым чечимдерине өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө”, 2024-жылдын 5-февралындагы №45 “Мамлекеттик жогорку окуу жайларга

өзгөчө статус берүү боюнча Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө" токтомдоруна, 2023-жылдын 11-августунда кабыл алынган "Билим берүү жөнүндө" мыйзамына, 2024-жылдын 8-июлундагы № 371 "Кыргыз Республикасынын башталгыч, орто жана жогорку кесиптик билим берүүсүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын макетин бекитүү жөнүндө", Кыргыз Республикасында квалификациялардын улуттук системасына, квалификациялардын улуттук алкагына, квалификациялардын Европалык системасына, квалификациялардын тармактык алкактарына, кесиптик стандарттарга таянат, ОшМУнун Уставына жана билим берүү стандарты бекитилген учурда колдонуудагы ченемдик-локалдык документтерине ылайык келет.

Бул билим берүү стандартын иштеп чыгуу, бекитүү жана өзгөртүү тартиби "ОшМУда билим берүү стандарттарын иштеп чыгуу, бекитүү жана өзгөртүү жөнүндө" жобосу менен жөндөлөт.

2-БӨЛҮМ. КЫСКАРТУУЛАР

ББП – билим берүү программасы
ЖКББ – жогорку кесиптик билим берүү;
ЖКК – жалпы кесиптик компетенциялар;
КК – кесиптик компетенциялар;
АТ – аралык текшерүү
ЖТ – жыйынтык текшерүү
ЖК – жалпы компетенция
МББС – Мамлекеттик билим берүү стандарты;
НББП – негизги билим берүү программасы;
ОКББ – орто кесиптик билим берүү;
ОПК – окутуучу-профессордук курам;
ОУБ – окуу-усулдук бирикме;
ӨАИЧББС – өз алдынча иштелип чыккан билим берүү стандарты;
СЖОП – студенттин жекече окуу планы.
ECTS – кредиттерди которуунун жана топтоонун европалык системасы.

3-БӨЛҮМ. ТЕРМИНДЕР

Жогорку кесиптик билим берүүнүн ушул билим берүү стандартында төмөндөгү термин жана аныктамалар колдонулат:

- **багыттарды даярдоо** – ар кандай профилдеги, фундаменталдык даярдыктын жалпылыгына негизделип интеграцияланган, жогорку кесиптик билим берүүгө адистерди кадрларды даярдоо үчүн билим берүү программаларынын жыйындысы;

- **базалык окуу планы** – багыт же адистик боюнча студентти кесипке даярдоону ишке ашырган толук окуу мезгилиндеги дисциплиналарынын каталогу (мындан ары окуу план). Окуу планы милдеттүү компонентти камтыйт (базалык жана ЖОЖдук адистештирилген)), милдеттүү дисциплиналарды жана студенттердин тандоосу боюнча дисциплиналарды окутууга бөлүнгөн кредиттердин санын жөнгө салат, практиканын мөөнөтүн жана түрлөрүн белгилейт;

- **билим берүүнүн онлайн формасы** – реалдуу убакыт режиминде маалымат технологияларынын жардамы менен аралыктан (узактан) билим берүү;

- **компетенция** – белгилүү бир тармактын натыйжалуу продуктивдүү ишмердүүлүгү үчүн зарыл болгон, окуучуну (окуп жаткандарды) билим берүүгө даярдоодо алдын ала берилген социалдык талаптар (ченемдер);

- **кош квалификация** – эки багыттын (профилдин)/адистиктин билим берүү стандарттарынын кесилишинде ишке ашырылган билим берүү программасы;

- **кредит** – негизги кесиптик билим берүү программасындагы эмгек сыйымдуулугун ченөөнүн шарттуу өлчөмү;

- **негизги билим берүү программасы** – шайкеш келген багытты даярдоо боюнча билим берүү процессин ишке ашыруунун максатын, күтүлүүчү натыйжаларды, мазмунун жана уюштурууну регламенттөөчү окуу-методикалык документациялардын жыйындысы;

- **окутуунун жыйынтыгы** – негизги билим берүү программасы /модуль боюнча окутуунун жыйынтыгында алынган компетенция;

- **окутуунун кредиттик технологиясы** – кредиттерди топтоо менен студенттин тандоосуна жана дисциплиналарды окуунун ырааттуулугун өз алдынча пландаштырууга негизделген окутуу;

- **өз алдынча иштетип чыккан компетенциялар** – стандартты иштеп чыгуучулар тарабынан киргизилген компетенциялар;

- **профиль** – кесиптик ишмердүүлүктүн конкреттүү түрүнө жана (же) объектисине карата билим берүү программасынын багыттагышы;

- **семестрдик окуу планы** – белгилүү бир академиялык мезгилде окуу процессин уюштуруу үчүн кызмат кылган окуу планы (анын ичинде семестрде окутуучулардын окутуу ишмердигинин эмгек сыйымдуулугун эсептөө);

- **студенттин жекече окуу планы (СЖОП)** – студенттин семестр үчүн окуу программасын аныктайт, ал семестрге сунушталган окуу дисциплиналарынын негизинде түзүлөт;

- **тандоо дисциплиналары** – социалдык-экономикалык өнүгүүнүн өзгөчөлүктөрүн жана тигил же бул региондун керектөөлөрүн эске алуу менен билим берүү уюмдары тарабынан белгиленген кредиттердин алкагында тандоо компонентине киргизилген студенттин жекече даярдыгып чагылдырган окуу дисциплиналары;

- **тармактык билим берүү формасы** – билим берүү программасынын бир нече билим берүү уюмдары тарабынан ишке ашырылышы;

- **учурдагы ченемдик ички жоболор** – ушул жобону ишеп чыгуу учурунда колдонулуп жаткан ченемдик ички жоболор;

- **ECTS** – Европалык кредиттерди которуу жана топтоо системасы;

- **soft skills (жумшак көндүмдөр)** – эмоционалдык жана чыгармачылык интеллект, иштиктүү баарлашуу жана өзүн-өзү уюштуруу, стандарттык эмес кырдаалда креативдүү жана сынчыл көз караш менен мамиле кылуу;

- **STEM көндүмдөр** – заманбап технология, техника, инженерия, маалыматтарды колдонуу жана башкаруу.

4-БӨЛҮМ. КОЛДОНУУ ЧӨЙРӨСҮ

- 4.1. Ушул ОшМУда иштелип чыккан билим берүү стандартында "(мындан ары – билим берүү стандарты – ББС) жогорку кесиптик билим берүүнүн **560005 Фармация** адистиги боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууга жана ишке ашырууга коюлган талаптардын жыйындысы көрсөтүлөт.
- 4.2. Бул билим берүү стандарты **560005 Фармация** адистиги боюнча ЖКББ программаларына адисти даярдоонун талаптарын белгилейт жана анын жыйынтыгы менен "фармацевт" квалификациясы ыйгарылат.
- 4.3. Ушул ЖКББ стандарты НББПсынын курамындагы базалык окуу пландарын, окуу дисциплиналардын, практикалардын жумушчу программаларын жана мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын программаларын иштеп чыгууда негиз болуп берет.
- 4.4. Билим берүү стандартынын негизги колдонуучулары болуп төмөнкүлөр саналат:
- **560005 Фармация** адистиги боюнча билим берүү программасы адистерди даярдоонун негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууда, иш жүзүнө ашырууда жана окутууда уюштуруу-методикалык документтердин негизи болот. Ошондой эле жогорку кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүнүн сапатын баалоо, илимдин, техниканын жана социалдык чөйрөнүн жетишкендиктерин эске алуу менен толуктоо, жанылоо, ошондой эле жетишилген окутуунун натыйжаларына системалуу мониторинг жүргүзүү максатында билим берүү уюмунун окутуучу-профессордук курамы;
 - негизги билим берүү программасын өздөштүрүүдө өзүнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашыруу максатында студенттер;
 - өз компетенциясынын чегинде бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатына, окуу процессинин уюштурулушуна жооптуу болгон билим берүү уюмунун жетекчилиги, окуу-усулдук бирикмелер (тармактык комитет), факультеттердин декандары, институттардын жана колледждердин директорлору, кафедра башчылары, бөлүм башчылары, предметтик-циклдик комиссиянын башчылары жана башкалар;
 - бүтүрүүчүлөр окуу жетишкендиктерин, билим сапатын баалоочу экзамендик жана мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялык комиссиялар;
 - бүтүрүүчүлөрдү ишке кабыл алууда багытын/адистигин аныктоо үчүн кесиптик ишмердүүлүктүн тиешелүү чөйрөсүндөгү иш берүүчүлөр;
 - жогорку кесиптик билим берүүнү каржылаган уюмдар;
 - билим берүү тармагында билим берүү программаларын аккредитациялоону ишке ашыруучу ыйгарым укуктуу уюмдар;
 - билим берүү системасындагы мыйзамдуулукту сактоону, көзөмөлдөөнү камсыз кылуучу, жогорку кесиптик билим берүү тармагындагы сапатты көзөмөлдөөнү ишке ашыруучу аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдарынын өкүлдөрү;
 - абитуриенттер билим берүү багыттарын/адистиктерди тандоодо колдонушат.

5-БӨЛҮМ. БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫН ӨЗДӨШТҮРҮҮНҮН ЧЕНЕМДИК МӨӨНӨТҮ ЖАНА ЭМГЕК СЫЙЫМДУУЛУГУ

- 5.1. Абитуриенттердин билиминин деңгээлине карата талаптар.
Жогорку кесиптик билим берүүнүн специалитетке тапшырууда абитуриент төмөнкү документтердин бирине ээ болууга тийиш:
- жалпы орто билими жөнүндө аттестатка;
 - башталгыч кесиптик билими жөнүндө дипломго (жалпы орто билими жөнүндө документи болсо);
 - орто кесиптик билими жөнүндө дипломго.
- 5.2. Ушул билим берүү стандартына ылайык билим берүү программасын ишке ашырууда окутуунун төмөндөгү формаларында адис "Фармацевт" квалификациясына ээ болушу мүмкүн:
- күндүзгү;
 - тездетилген.
- 5.3. **560005 Фармация** адистиги боюнча адисти даярдоодо билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугу окутуунун формасына, колдонулган билим берүү технологияларына, кош квалификация берүүгө, тармактык билим берүү (бир нече билим берүү уюмдары тарабынан программанын ишке ашырылыпшы) формасына, студенттин жекече окуу планына, анын ичинде тездетилген окутуунун түрүнө карабастан, специалитет 300 кредиттен кем эмес болууга тийиш.
- 5.4. Күндүзгү окуу үчүн билим берүүнүн стандарттык окуу мөөнөтү мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан өткөндөн кийин берилүүчү каникулдарды кошо алганда специалитет 5 жылды түзөт.
- 5.5. Студенттин жекече окуу планы боюнча билим берүү мөөнөтүнүн нормалары билим берүү уюмунун академиялык саясатынын жана окуу жараянын уюштуруу боюнча ченемдик-актылык документтердин негизинде аныкталат.
- 5.6. Кредиттик билим берүү технологиясын колдонуу менен окуу жараянын уюштурууда ар бир академиялык дисциплинанын көлөмү академиялык кредиттердин бүтүн санын түзөт. Окуу пландарындагы окуу иштеринин бардык түрлөрүнүн сыйымдуулугу академиялык ECTS кредиттер менен белгиленет. 1 академиялык кредит 30 академиялык саатка барабар (аудиториялык, өз алдынча иштерди жана аттестациянын бардык түрлөрүн кошкондо). Окутуунун кредиттик системасы боюнча академиялык сааттын узактыгы билим берүү уюму тарабынан 45 мүнөт чегинде белгиленет.
- 5.7. Жогорку кесиптик билим берүүнүн НББПсынын күндүзгү окуу формасынын жылдык эмгек сыйымдуулугу 60 кредит жана семестрдеги эмгек сыйымдуулугу 30 кредит.
- 5.8. Тездетилген программаларды ишке ашырууда окуу мөөнөтүн билим берүү уюму мурдагы билим алууда билим алуучу өздөштүргөн (өткөн) айрым дисциплиналар (модулдар) жана/же жумуш ордунда окутуунун айрым түрлөрү боюнча окутуунун натыйжаларын толугу менен же жарым-жартылай кайра аттестациялоонун (кайра зачеттоонун) натыйжалары боюнча аныктайт.
- 5.9. Колдонулган билим берүү технологияларына карабастан билим берүүнүн тездетилген формасында ишке ашырылуучу окуунун стандарттык мөөнөтү 3 жылдан кем эмес. Окутуунун тездетилген формасына тапшырууда билим берүү уюму Фармация адистиги боюнча бүтүрүүчү кафедралардын окутуучуларын тартуу менен комиссия түзүп, студенттин мурунку билиминин шайкештигин аныктайт.
- 5.10. Тиешелүү профилдеги ОКБ бар адамдарга билим берүү уюму мурдагы билим берүүнүн жана окутуунун натыйжаларын таанууну эске алуу менен тездетилген программалар боюнча билим берүү программасын өздөштүрүүгө укук берет. ОКБ

профилинин ЖКБ профилине дал келиши билим берүү уюму тарабынан өз алдынча аныкталат.

5.11. Билим берүүнүн онлайн формасы колдонулган учурда практикалардын бардык түрлөрүн жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону онлайн формада өткөрүүгө (уюштурууга) жол берилбейт.

6-БӨЛҮМ. НЕГИЗГИ БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫН ИШТЕП ЧЫГУУГА ЖАНА ИШКЕ АШЫРУУГА ТАЛАПТАР

6.1. Билим берүү уюму эмгек рыногунун керектөөлөрүн эске алуу менен ЖКББ ББП өз алдынча иштеп чыгат. НББП адистик боюнча билим берүү стандартынын, Квалификациялардын улуттук алкагынын, квалификациялардын тармактык/сектордук алкактарынын жана кесиптик стандарттардын негизинде иштелип чыгат (Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн токтому 2020жылдын 18—сентябрынан баштап №491 Квалификациялардын Улуттук алкагын жактыруу жөнүндө).

6.2. Жогорку кесиптик билим берүүнүн **560005 Фармация** адистиги боюнча НББПнын максаты:

Жалпы адамзаттык баалуулуктарга ээ, калктын жана фармацевтикалык рыноктун керектөөлөрүн канааттандырууга жөндөмдүү, фармацевтика тармагындагы кесиптик ишмердүүлүккө жогорку мотивацияга ээ, мамлекеттин экономикалык жактан туруктуу өнүгүүсүн орнотууга өз салымын кошууга жөндөмдүү заманбап адистерди даярдоо.

6.3. Билим берүү уюмунун тиешелүү структуралары илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиялардын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүшүн эске алуу менен НББПны кызыкдар тараптардын сунуштарына ылайык 5 (беш) жылда бир жолудан кем эмес жаңылайт. ББП жаңылоо төмөнкүлөрдү камтыйт:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияны иштеп чыгууну;
- билим берүү программаларына мезгил-мезгили менен мониторинг жүргүзүүнү;
- иш берүүчү менен макулдашылган бүтүрүүчүлөрдүн компетенциясына карата талаптардын негизинде билим алуучулардын билим жана билүү деңгээлдерин, көндүмдөрүн, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларын баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгууну;
- педагогикалык курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылууну;
- ишке ашырылып жаткан билим берүү программасын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылууну, аларды пайдалануунун натыйжалуулугун көзөмөлдөөнү;
- Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгиленген аккредитациялоонун минималдуу талаптары боюнча өзүн-өзү баалоону үзгүлтүксүз жүргүзүүнү;
- өзүнүн ишинин натыйжалары, пландары, инновациялары жөнүндө коомчулукка маалымдоону.

6.4. Билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- социалдык-маданий чөйрөнү түзүүгө;
- инсанды ар тараптан өнүктүрүү жана социаллаштыруу, билим алуучулардын ден соолугун сактоо үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө;
- билим берүү жараянынын тарбиялык/окуудан тышкаркы компоненттерин өнүктүрүүгө, анын ичинде өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, билим алуучулардын коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышуусуна өбөлгө түзүүгө.

6.5. Билим берүү программасынын ар бир циклинде тиешелүү дисциплиналарды (модулдардын) топтому жана алардын сыйымдуулугун билим берүү уюмунун тиешелүү структуралары тарабынан (факультет, институт, колледждер) өз алдынча аныкталат.

6.6. НББПнын дисциплиналарынын топтому милдеттүү (базалык) жана тандоо бөлүгүн камтууга тийиш. Тандоо курстары кесиптик цикл үчүн сунушталат жана ал үчүн дисциплиналардын каталогу билим берүү уюму тарабынан аныкталат.

6.7. Милдеттүүлүк даражасына, аларды өздөштүрүү ырааттуулугуна жана эмгек сыйымдуулугуна жараша «А», «В» жана «С» топторуна дисциплиналарды бөлүштүрүү билим берүү уюмунун окуу процессин уюштуруу жөнүндө жобого жана ушул Модельдин тиркемелерине ылайык жүзөгө ашырылат.

6.8. Дисциплиналардын милдеттүүлүк даражасы жана аларды өздөштүрүүнүн ырааттуулугу боюнча топторго бөлүштүрүү Кыргыз Республикасынын жана билим берүү уюмунун окуу процессин уюштуруу жөнүндөгү жоболоруна, ички ченемдик актыларына ылайык жүргүзүлөт.

6.9. Билим берүү уюму билим алуучуларга НББПнын окуу курстарынын (дисциплиналардын, модулдардын) жеткиликтүү болушун камсыздоого, киришүү курстарын өткөрүүгө, билим алуучунун жекече окуу траекториясын түзүү үчүн тандоо курстарын жана каалоолорун сурамжылоо аркылуу аныктоого милдеттүү. Билим алуучу билим берүү уюму тарабынан берилүүчү академиялык консультанттын катышуусу менен өзүнүн жекече окуу планын түзөт.

6.10. Билим берүү уюму билим берүү программасын иштеп чыгууда жана ишке ашырууда гендердик теңчилик саясатын эске алууга, социалдык инклюзияны камсыз кылууга, ошондой эле санариптештирүүнү өнүктүрүүгө милдеттүү.

6.11. Билим берүү программасын ишке ашырууда билим алуучулардын укуктарына жана милдеттерине карата жалпы талаптар:

- билим алуучулар жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасынын алкагында билим алуучулардын тандоосу боюнча окуу дисциплиналарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чегинде конкреттүү дисциплиналарды тандап алууга укуктуу;

- өзүнүн жеке билим берүү траекториясын түзүүдө билим алуучу билим берүү уюмунан дисциплиналарды тандоо жана алардын келечектеги кесипке/адистикке тийгизген таасири боюнча консультация алууга укуктуу;

- компетенцияларды өнүктүрүү бөлүгүндө билим берүү программасын өздөштүрүүдө натыйжаларга жетишүү максатында билим алуучулар студенттик өз

алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клублардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга укуктуу;

- билим алуучулар билим берүү уюмунун билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттө аткарууга милдеттүү;

- билим алуучунун окуу жүктөмүнүн көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкаркы (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн кошкондо жумасына 38 сааттан кем эмес белгиленет. Окуу жүктөмүнүн жумалык максималдуу көлөмү билим берүү уюму тарабынан белгиленет;

- окутуунун күндүзгү формасында адисти даярдоодо аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына жалпы көлөмдүн 35%нан кем эмес;

- окуу жылындагы каникул мезгилинин жалпы көлөмү 7-10 жуманы түзүп, анын ичинде окуу мөөнөтүнө жараша кыш мезгилинде эки жумадан кем болбоого тийиш.

7-БӨЛҮМ. 560005 ФАРМАЦИЯ БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫНЫН БҮТҮРҮҮЧҮЛӨРҮНҮН КЕСИПТИК ИШМЕРДҮҮЛҮГҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ

7.1. 560005 Фармация адистиги боюнча билим берүү программасынын бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн багыттарына төмөнкүлөр кирет:

- саламаттыкты сактоо (дары каражаттарды, медициналык буюмдарды жана башка дарыкана ассортименттеги буюмдарды жүгүртүү чөйрөсүндө)
- билим берүү жана илим (илимий изилдөө чөйрөсүндө)

Бүтүрүүчүлөр кесиптик ишмердүүлүгүн билим деңгээлинин жана квалификациясына коюлган талаптарга жооп берген кесиптик ишмердигинин башка чөйрөлөрүндө жана (же) кесиптик ишмердүүлүктүн чөйрөлөрүндө ишти жүзөгө ашыра алышат.

560005 Фармация адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн чөйрөсү: дары каражаттарынын жана фармацевтикалык ассортименттеги башка буюмдардын бардык жүгүртүү системасын сактоого жана жакшыртууга багытталган максаттуу өнүгүүгө жана технологияларды, каражаттарды жана адам ишмердүүлүгүнүн ыкмаларын колдонуу менен алектенген практикалык фармацевтика жана фармацевтикалык илим.

7.2. 560005 Фармация адистиги боюнча билим берүү программасынын бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектиери болуп төмөнкүлөр саналат:

- дары каражаттары, дарыкана ассортиментинин башка буюмдары, дары-дармек өсүмдүктөр дары каражаты, биологиялык активдүү заттар, биологиялык суюктуктар жана ткандар,
- саламаттыкты сактоо жаатында белгиленген талаптарга жана стандарттарга ылайык дары каражаттарын жүгүртүү чөйрөсүндөгү дары каражаттарын иштеп чыгууга шарттарды түзүү, өндүрүү, жүгүртүү, сапатын көзөмөлдөөгө багытталган каражаттардын жана технологиялардын жыйындысы;
- юридикалык жана (же) жеке жактар;
- калк.

7.3. 560005 Фармация адистиги боюнча билим берүү программасынын бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү:

- фармацевттик иш;

- уюштуруучулук жана башкаруучулук;
- контролдоо жана уруксат берүү;
- медициналык;
- илимий-изилдөөчүлүк;
- өндүрүштүк.

7.4. 560005 Фармация адистиги боюнча “Фармацевт” квалификациясы ыйгарылган адис кесиптик ишмердүүлүктүн түрүнө (түрлөрүнө) ылайык, төмөнкү **кесиптик милдеттерди чечүүгө даяр:**

Фармацевтикалык ишмердүүлүк:

- калкты жана медициналык уюмдарды дары каражаттары жана башка фармацевтикалык буюмдар менен камсыз кылуу;
- дарыгерлердин рецепттери жана медициналык уюмдардын талаптары боюнча дары каражаттарын өндүрүү;
- дарыканага жеткирилген жана ал жерде даярдалган дары-дармектердин сапатын көзөмөлдөө;
- дары-дармектерди, медициналык буюмдарды жана башка фармацевтикалык буюмдарды пайдалануу боюнча консультация берүү;
- фармациядагы маркетинг жана менеджмент, анын ичинде рынокту изилдөөгө катышуу, маркетинг программаларын иштеп чыгуу жана инвентарларды башкаруу;
- дарыканада маалыматтык камсыздоо, анын ичинде медицина кызматкерлерин жана калкты дары-дармек каражаттары жөнүндө маалымат менен камсыз кылуу.

Уюштуруучулук жана башкаруучулук ишмердиги:

- дарыкананын же башка фармацевтикалык ишкананын ишин уюштуруу;
- фармацевтикалык ишкананын персоналын башкаруу;
- фармацевтикалык ишкананын ишин пландаштыруу жана бюджеттоо;
- дары каражаттарын жүгүртүү чөйрөсүндөгү мыйзам талаптарынын сакталышын камсыз кылуу;

Контролдоо жана уруксат берүү:

- фармацевтикалык ишмердүүлүктү ишке ашырууда шарттарын жана лицензиялык талаптардын сакталышын көзөмөлдөө.
- фармацевтикалык ишканаларды текшерүүгө катышуу;
- жаңы дары каражаттарды колдонууга уруксат берүү.

Медициналык:

- дары-дармек каражаттарын колдонуу боюнча консультацияларды берүү аркылуу бейтаптарды дарылоого катышуу;
- биринчи жардам көрсөтүү.

Илимий-изилдөө ишмердиги:

- жаңы препараттарды иштеп чыгуу боюнча изилдөөлөргө катышуу, анын ичинде алардын химиялык касиеттерин, таасир этүү механизмдерин, натыйжалуулугун жана коопсуздугун изилдөө.
- колдонуудагы дарылык формаларын жана аларды өндүрүү ыкмаларын өркүндөтүү боюнча изилдөөлөрдү жүргүзүү.
- калкты дары-дармек менен камсыздоого байланышкан көйгөйлөрдү изилдөө жана аларды чечүү боюнча сунуштарды иштеп чыгуу.
- жаңы дарылардын клиникалык сыноолоруна катышуу.

Өндүрүштүк:

- фармацевтикалык ишканаларда дары-дармек каражаттарын өндүрүүнү уюштуруу жана көзөмөлдөө,
- фармацевтикалык ишканаларда GMP (Good Manufacturing Practice) талаптарынын сакталышын камсыз кылуу. Дары-дармектерди өндүрүүнүн жаңы технологияларын иштеп чыгуу жана ишке киргизүү.

8-БӨЛҮМ. 560005 ФАРМАЦИЯ БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫН ӨЗДӨШТҮРҮҮНҮН ЖЫЙЫНТЫКТАРЫНА ТАЛАПТАР

8.1. Билим берүү программасын өздөштүрүүнүн натыйжасында бүтүрүүчүдө төмөнкү жалпы компетенциялар (ЖК) калыптанышы керек.

Багыттар	Компетенциялар	Окутуунун натыйжасы (ОН)
Тилдик жана коммуникативдик көндүмдөр	ЖК-1: эл алдында баяндама жасайт; өз кебинин стилин, түрүн тандайт жана аны баяндайт, өз пикирин жазма-сөзөки формада туура, так билдирет жана датилдейт, изилдөөнүн жыйынтыктарын кесиптик чөйрөдө кыргыз, орус жана чет тилдеринде алып чыгат.	ОН-1: Кесиптик чөйрөдө кыргыз, орус тилдеринде жана чет тилдердин биринде В1 кем эмес деңгээлде сүйлөө ишин жүзөгө ашырат.
Улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктар	ЖК-2: Кесиптик ишмердүүлүгүндө инсандык-жарандык мамилелерди сын көз караш менен талдайт жана баа берет, укуктук маданияттын негизинде мамлекетүүлүктүн философиясын, жарандык иденттүүлүктү, патриоттуулукту, жалпы адамзаттык жана улуттук баалуулуктарды өркүндөтүүгө багытталган идеяларды демилгелөөгө жана аткарылышын камсыздоого жөндөмдүү.	ОН-2: Инсандык, улуттук иденттүүлүктү сактоо менен жалпы адамзаттык жана улуттук баалуулуктарды урматтайт, мыйзамдуулукту сактайт жана өнүгүүсүнө, жайылтылышына кам көрө алат, мамлекеттин кызыкчылыктарына жана социалдык чөйрөдө инсандык, жарандык, укуктук жоопкерчилик мамиледе болот.
Soft skills (жумшак көндүмдөр)	ЖК-3: Жаңы идеяларды генерациялайт жана креативдүү ой жүгүртүү менен тышкы чөйрөдөгү инновацияларга жана күтүүсүз кырдаалдарга ыңгайлаша алат, долбоорлорду уюштуруу жана ишкердик жүргүзүүдө аналитикалык ойлонот жана сын көз караш менен аракеттене алат.	ОН-3: Идеяларды жаратууга жана критикалык ой жүгүртүүгө, башка көз караштарды интеграциялоого жана талдоого жөндөмдүү, профессионалдык чөйрөдө аргументтүү жана конструктивдүү ойлонот, ишкердик жүргүзүүдө стандарттык эмес кырдаалда өзүн-өзү башкарат, психологиялык туруктуулукту жана изилдөөчүлүк жөндөмдөрдү колдоно алат.
STEM	ЖК-4: Санариптик медиа-тексттерди, инфографикаларды,	ОН-4: Заманбап маалыматтык-телекоммуникациялык

көндүмдөр	негизги математикалык, инженердик, илимий принциптерди колдоно алат, санариптик жана креативдүү экономиканын ар кандай бизнес чөйрөлөрүндөгү жаңы тенденцияларга ыңгайлаша алат.	технологияларды жана математикалык методдорду колдонот, техникалык, санариптик жана креативдүү экономиканын тенденцияларына ийкемдүү мамиле жасайт.
-----------	--	---

8.2. 560005 Фармация адистигинин бүтүрүүчүсү төмөндөгү жалпы кесиптик компетенцияларга ээ болушу керек:

Жалпы кесиптик компетенциялар	
ЖКК-1	Кесиптик маселелерди чечүү үчүн фундаменталдык билимди колдоно билүү жана изилдөөнүн натыйжаларын кесиптик ишмердүүлүктө колдонуу.
ЖКК-2	Адамдык жана улуттук баалуулуктарга негизделген биоэтикалык жана деонтологиялык принциптерди сактоонун маанилүүлүгүн түшүнүү жана аларды кесиптик ишмердүүлүгүндө ишке ашыруу.
ЖКК-3	Дары өсүмдүктөрдү морфологиялык жана анатомиялык белгилери боюнча классификациялоого, аларды аныктоо үчүн өсүмдүк объектилерине микроскопиялык анализ жүргүзүүгө жөндөмдүү.
ЖКК-4	Башка мед. кызматкерлер жана бейтаптар менен, командада иштей билүү, ар кандай кырдаалдарда баарлашуу жана лидерлик жөндөмдөрүн ишке ашыруу.
ЖКК-5	Кесиптик ишмердүүлүктө экономикалык жана укуктук билимдердин негиздерин колдоно алат.
ЖКК-6	Дары-дармектердин организмдеги биофизикалык өз ара аракетин баалоо, химиялык заттарды түшүнүү, ошондой эле бул билимди натыйжалуу дозалоо формаларын иштеп чыгуу үчүн колдонуу.

ОшМУ
медицина
ОМПК

8.3. "Фармацевт" квалификациясына ээ болгон бүтүрүүчү кесиптик ишмердүүлүктүн туруну шайкеш келген төмөндөгүдөй кесиптик компетенцияларга ээ болушу керек:

Фармацевтикалык ишмердүүлүк чөйрөсүндөгү кесиптик ишмердик

Уюштуруучулук жана башкаруучулук ишмердигиндеги кесиптик ишмердик

Компетенциялардын номери	Кесиптик компетенциялар
КК-1	Кесиптик маселелерди чечүү үчүн адамдын организмдеги морфофункционалдык өзгөчөлүктөр, физиологиялык шарттар, патофизиологиялык процесстер жөнүндө билимди колдоно алат.
КК-2	Дары-дармек каражаттарынын сапатын контролдоону камсыз кылуучу заттарды изилдөөнү анализдөөнүн негизги химиялык,

	биохимиялык, физикалык-химиялык ыкмаларын колдонууга жөндөмдүү.
КК-3	Кыргыз Республикасынын жарандарынын ден соолугун коргоого багытталган саламаттык сактоо жана медициналык камсыздандыруу чөйрөсүндө мамлекеттик саясаттын негизги принциптерин ишке ашырууга катышууга жөндөмдүү;
КК-4	Улуттук жана эл аралык эрежелерге ылайык тиешелүү дарыкана жана бөлүштүрүү практикасын ишке ашырууга жөндөмдүү
КК-5	дары-дармек жана өсүмдүк сырьёсун стандартташтырууну, фитохимиялык изилдөөлөрдү, НДга ылайык сапатты талдоону жүргүзүүгө, дары-дармек өсүмдүктөрүн медицинада колдонууну негиздөөгө жөндөмдүү.
КК-6	Дары-дармек каражаттарын берүү учурунда жана башка фармацевтикалык товарларды сатууда фармацевтикалык маалымат жана консультацияларды берүүгө жөндөмдүү.
КК-7	Фармацевтикалык уюмдардын, дары-дармек каражаттарын жүгүртүү, экологиялык коопсуздукту сактоо жана камсыз кылуу жаатындагы жөнгө салуучу органдын ишин уюштурууга катышууга жөндөмдүү.
КК-8	Дары-дармек каражаттарын жүгүртүү чөйрөсүндө фармацевтикалык уюмдарды башкаруунун негизги принциптерин жана саламаттыкты сактоо мекемелерин колдонууга жөндөмдүү.
КК-9	Улуттук жана эл аралык талаптарга ылайык тиешелүү лабораториялык жана клиникалык тажрыйбаларды уюштурууга катышууга жөндөмдүү.

Контролдоо жана уруксат берүү чөйрөсүндөгү кесиптик ишмердик

Компетенциялардын номери	Кесиптик компетенциялар
КК-10	Лицензиялоо, фармацевтикалык жана медициналык мекемелерди текшерүү, каттоо, дары-дармек каражаттарынын

	сапатын контролдоо жол-жоболоруна катышуу менен жөнгө салуучу органдын ишине, дары-дармек каражаттарын жүгүртүү чөйрөсүндө катышууга жөндөмдүү.
КК-11	Фармацевтикалык уюмдун шарттарында дары-дармек каражаттарынын сапатын контролдоого жана жасалма, жасалма жана сапатсыз дары-дармек каражаттарын аныктоого, НДга ылайык андан ары жок кылуу максатында аларды жүгүртүүдөн алып салууга жөндөмдүү.
КК-12	Дарыкана шартында дарыкана ичиндеги өндүрүштүн дары-дармек каражаттарынын сапатын анализдөөгө жөндөмдүү.
КК-13	Дары-дармектерден, уулардан жана башкалардан курч ууланууларды, баңги жана алкогольдук интоксикацияларды аныктоо үчүн химиялык-токсикологиялык анализге катышууга жөндөмдүү.

Медицина чөйрөсүндөгү кесиптик ишмердик

Компетенциялардын номери	Кесиптик компетенциялар
КК-14	Эвакуация учурунда, өзгөчө кырдаалдарда калкка жардам көрсөтүүгө, анын ичинде дары-дармек жана медициналык буюмдар менен камсыздоону уюштурууга катышууга жөндөмдүү.
КК-15	Фармакологиялык толту, фармакокинетиканы, фармакодинамиканы, дары-дармектердин өз ара аракеттенүүсүн, коштолгон ооруларды жана организмдин функционалдык абалын эске алуу менен эн эффективдүү жана коопсуз фармакотерапияны рационалдуу тандоодо саламаттыкты сактоо кызматкерлери менен өз ара аракеттенүүгө жөндөмдүү.

**ОшМУ
медицина
ОМПК**

Илимий-изилдөө ишмердиги чөйрөсүндөгү кесиптик ишмердик

Компетенциялардын номери	Кесиптик компетенциялар
КК-16	Дары-дармек каражаттарын жүгүртүү, медициналык каражаттар жана медицина тармагында илимий изилдөөлөрдү пландаштырууга жана жүргүзүүгө катыша алат.
КК-17	Илимий маалыматтарды талдоо жана дары-дармек каражаттарын жана медициналык буюмдарды жүгүртүү жана медицина тармагындагы илимий изилдөөлөрдүн натыйжаларын ачык көрсөтүүгө жөндөмдүү.

Өндүрүштүк чөйрөсүндөгү кесиптик ишмердик

Компетенциялардын номери	Кесиптик компетенциялар
КК-18	Дары-дармек каражаттарын өндүрүүгө жөндөмдүү жана даяр жана улуттук жана эл аралык стандарттардын талаптарын сактоо менен даяр дары-дармек каражаттарын өндүрүүдө технологиялык процесстерди ишке ашырууга катышуу.
КК-19	Дары-дармек өсүмдүктөрүнүн ресурстарын сарамжалдуу пайдаланууну эске алуу менен дары-дармек өсүмдүктөрүнүн сырьесун сатып алууну уюштурууга, дары-дармек өсүмдүктөрүн өстүрүүгө катышууга жөндөмдүү жана даяр.
КК-20	Заманбап технологиялык жабдууларды, математикалык моделдөө ыкмаларын жана компьютердик технологияларды биофармацевтикалык аспектилерди жана дары-дармектерди өндүрүүнүн технологиялык процесстерин оптималдаштыруу үчүн дозалык форманын талаптарын эске алуу менен колдоно алат.

**ОшМУ
медицина
ОМПК**

9-БӨЛҮМ. 560005 ФАРМАЦИЯ БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАМАСЫН ИШКЕ АШЫРУУНУН ШАРТТАРЫНА ТАЛАПТАР

9.1. Билим берүү программасын ишке ашырууда кадрларга талаптар

9.1.1. Окуу процессин кадрдык камсыздоого жалпы талаптар:

Адистерди даярдоонун НББПСЫН ишке ашыруу окутулуп жаткан дисциплинанын профилине ылайык келген базалык билими бар жана илимий жана/же илимий-методикалык иш менен системалуу алектенген педагогикалык кадрлар менен камсыз кылынууга тийиш.

Билим берүү программасынын ар бир цикли боюнча окумуштуулук даражасы жана/же окумуштуулук наамы бар профессордук-окутуучулук курамдын сапаттык көрсөткүчү мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарынын ченемдерине ылайык келүүгө тийиш.

Билим берүү программасынын окутуучуларынын жалпы санынын арасында штаттагы окутуучулардын үлүшү 70% дан кем болбоого тийиш.

9.1.2. Окуу процессин кадрлар менен камсыздоонун билим берүү багытынын өзгөчөлүктөрүнө ылайык талаптары (керектүүсү толукталат, ашыкча деп эсептелгени алынып салынат):

Билим берүү программасынын дисциплиналары боюнча педагогикалык кадрлар менен камсыз болуу базалык билими жана "адис" академиялык даражасы бар профилдик адистер тарабынан жүзөгө ашырылат. Атайын дисциплиналардын окутуучулары (фармацияны башкаруу жана экономика, фармацевтикалык химия, фармакогнозия, Фармацевтикалык технология, фармакология, клиникалык фармация) илимий даражага ээ болушу керек (стик, илимдин кандидаты/доктору) же кафедранын улук окутуучусу. Эл аралык деңгээлдеги Сертификат (мисалы, GDP, GMP, GPP, клиникалык фармация боюнча).

Ушул билим берүү программасы боюнча билим берүү процессин камсыз кылган окутуучулардын жалпы санындагы илимдин кандидаты же доктору даражасы бар окутуучулардын (же аларга теңештирилген адистердин) үлүшү 40% дан кем болбошу керек.

Билим берүү программасын ишке ашыруучу окутуучулардын жалпы санынын 10% га чейинкиси өндүрүштүк чөйрөдөн жана/же бизнестин чектеш секторунан болушу керек, алар бул чөйрөдө акыркы 10 жылдан ашык жетекчи жана/же жетектөөчү адис кызматтарында (менчигинин түрүнө карабастан) практикалык иш стажы бар болушу керек.

ББП ишке ашырган окутуучулардын 2% дан кем эмеси окутуунун онлайн же оффлайн формаларын колдонуу менен алдыңкы тажрыйбасы бар чет өлкөлүк ЖОЖдордон тартылышы керек.

ББП ишке ашыруучу профессордук-окутуучулук курам үч жылда бир жолу тиешелүү тармакта өзүнүн кесиптик квалификациясын, ал эми беш жылда бир жолу педагогикалык квалификациясын жогорулатууга тийиш.

Окутуучулардын кесинде 5% чет өлкөлүк университеттерде же эл аралык фармацевтикалык уюмдарда иштөө/окуу тажрыйбасына ээ болушу керек. Окутуучулар рецензияланган журналдарда (анын ичинде Scopus/WoS) 1 жылда 2 макаладан кем эмес жарыяланышы керек.

Окутуучулардын студенттерге катышы 1/12 ашпашы керек.

9.2. Окуу процессинин окуу-усулдук жана маалыматтык камсыздалышына талаптар

9.2.1. Адабияттар фондуна талаптар:

Адистерди даярдоо үчүн ББП ЖКББ окуу китептери, окуу-методикалык документтер, бардык окуу курстары үчүн материалдар, негизги билим берүү

программасынын дисциплиналары менен камсыз болушу керек. Коомдук уюм билим берүү адистигине тиешелүү ченемдик укуктук актылардын, билим берүү уюмунун жергиликтүү актыларынын, кесиптик мезгилдүү басылмалардын болушун камсыз кылууга милдеттүү.

Окуучуларды билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияттары жана же электрондук адабияттар менен камсыз кылуу лицензиялык талаптарга ылайык келүүгө тийиш.

Математика жана табигый илимдер боюнча окуу китептери акыркы 10 жылдын ичинде, ал эми гуманитардык, социалдык жана экономикалык диклдер боюнча акыркы 5 жылдын ичинде басмага чыгышы керек.

Ар бир дисциплина боюнча милдеттүү окуу китептеринин жана окуу-методикалык колдонмолордун тизмеси лицензиялык талаптарга ылайык билим берүү уюму тарабынан аныкталат (бир студентке 0,5 нускамадан кем эмес).

Лабораториялык жана практикалык иштердин методикалык куралдары менен камсыз болушу 1:1 болуусу зарыл.

Кошумча окуу китептеринин, маалымдама-библиографиялык жана адистештирилген мезгилдүү басылмалардын нускаларынын саны 100 студентке 5 нускамадан туура келиши керек.

9.2.2. Электрондук окуу-луктарга талаптар:

Бардык дисциплиналар боюнча окутуу жана илимий изилдөө иштери үчүн керектүү электрондук китептердин, электрондук журналдардын, илимий макалалардын жана башка окуу материалдарынын кеңири комплекстиси болушу керек. Билим берүү уюму электрондук китепкана платформасы менен иштөөдө студенттердин электрондук китепкана системасына, заманбап профессионалдык маалымат базаларына, маалыматтык издөө системаларына жетүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга милдеттүү.

9.2.3. Окуу-усулдук материалдардын (комплекттердин) электрондук формаларынын санариптик платформаларына жайгаштырууга талаптар:

Негизги билим берүү программасынын ар бир окуу дисциплинасы боюнча окуу-методикалык комплекстер жана тексттик, графикалык, аудио, видеоматериалдар, мультимедиялык ресурстар окуу процесси башталганга чейин берилүүгө жана санариптик билим берүү платформаларына жайгаштырылууга жана ар бир студент үчүн жеткиликтүү болууга тийиш.

9.3. Окуу жараяныннын материалдык-техникалык камсыздалышына талаптар

9.3.1. Атайын кабинеттер (лабораториялык, лингофондук, компьютердик, виртуалдык, мультимедиялык ж.б.)

ББПсын ишке ашыруучу билим берүү уюму санитардык жана өрт коопсуздугунун эрежелерине жана ченемдерине ылайык келген, ББПнын окуу планында каралган студенттерди лабораториялык, дисциплинардык жана дисциплиналар аралык даярдоонун, практикалык жана илимий иштердин бардык түрлөрүн камсыз кылуучу материалдык-техникалык базага ээ болууга тийиш:

- химия, биологиялык химия, биология, нормалдуу физиология, микробиология жана вирусология, фармакология, патофизиология, химиялык токсикологиялык изилдөөлөр, дары-дармек каражаттарынын сапатын көзөмөлдөөгө, фармакогностикалык анализ, дары технологиясы, дары-дармек каражаттарын биофармацевтикалык баалоо боюнча лабораториялар (анын ичинде виртуалдык лабораториялар);
- адистештирилген дисциплиналар боюнча практикалык көндүмдөрдү практикалоо үчүн модулдук дарыкана;

- анатомиялык музей, муляждар
 - гуманитардык жана социалдык-экономикалык, табият таануу жана кесиптик дисциплиналарды окутуу үчүн атайын жабдылган окуу кабинеттери жана аудиториялары;
 - бейтаптар менен иштөө көндүмдөрүн практикалоо үчүн симуляциялык борбор;
- Электрондук басылмаларды колдонууда билим берүү мекемесинде 100 студентке интернетке кирүү мүмкүнчүлүгү бар кеминде 7 компьютер болушу керек.

ББУ клиникалык базаларда программаны ишке ашыруу үчүн менчигинин же башка укуктук негиздеринин негизинде жайгаштыруусу керек.

9.3.2. Өндүрүштүк базада окутуунун шарттары (өндүрүштө окутуу):

Билим берүү уюм төмөнкүлөрдүн негизинде өндүрүштүк окутууну камсыз кылууга тийиш:

- коруктар;
- оорукана дарыканалары;
- клиникалар;
- Кыргыз Республикасынын ичиндеги жана анын чегинен тышкары дарыканаларда;
- Медициналык буюмдар жана дары каражаттар департаменти.

ББУ өндүрүштө уюмда ББП ЖКББ тиешелүү кесиптик дисциплиналарында өткөрүлүүчү өндүрүштүк окутууну камтыган программаларды иштеп чыгууга жана бекитүүгө тийиш.

9.4. Билимдердин сапатын баалоого талаптар

9.4.1. Текшерүүнүн түрлөрү:

Учурдагы аттестациялоо процессинде окуучулардын билимин баалоо окуу семестринин ичинде окумуштуулар кеңеши бекиткен күнүн ички ченемдик-укуктук документтерине ылайык жүргүзүлүшү керек.

Окуучуларды жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо учурдагы, аралык аттестацияны жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны камтууга тийиш. Окуучуларды орто аралык аттестациялоо семестрдин ичинде жүргүзүлөт, ал эми орто аралык текшерүүлөрдүн саны билим берүү уюмунун ички ченемдик-актылык документтери менен аныкталат.

9.4.2. Баалоо каражаттар фонду жана баалоонун критерийлери:

Окуучулардын жеке жетишкендиктерине дал келүү үчүн баалоо каражаттарынын базасы жана критерийлери лабораториялык тапшырмаларды, бирдиктүү тесттерди жана орто аралык жана жыйынтыктоочу аттестациянын этаптык же финалдык талаптарына ылайык келген компетенциялардын деңгээлин камтыйт.

Көзөмөлдүн түрлөрүнө ылайык ар бир дисциплина үчүн баалоо каражаттары жана баалоо критерийлери окуу процесси башталганга чейин иштелип чыгат жана окуучулар үчүн жеткиликтүү.

9.5. Практиканы уюштурууга коюлган талаптар

9.5.1. Практика жөнүндө жалпы жоболор

- Окуучуну даярдоодо студенттер үчүн өткөрүлүүчү практикалар адисти даярдоодо кесиптик компетенцияларды өнүктүрүүчү окуу процессинин формасы катары каралат. Ар бир студент окуу жайы тарабынан берилген практиканын түрлөрүнөн өтүүгө (аткарууга) милдеттүү.
- Билим берүү уюму кесиптик-техникалык билим берүүнүн багыты жана адистигине жараша өндүрүштүк мекемелерде жана уюмдарда практикалык окууну камсыз кылууга тийиш.

9.5.2. Кесиптик жогорку билим берүүнүн билим берүү программасына даярдоодо практиканын төмөнкү түрлөрү өткөрүлөт:

1. Окуу (таанышуу) практикасы төмөнкүлөрдү камтышы керек:

- ботаника боюнча талаа практикасы;
- Дары каражаттар технологиясы боюнча таанышуу практикасы.

2. Өндүрүштүк практика:

- фармакогнозия боюнча өндүрүштүк практика;
- дарыканалардын санитардык режими боюнча өндүрүштүк практикасы;
- биринчи жардам көрсөтүү боюнча өндүрүштүк практика.

3. Квалификацияга чейинки практика:

- дары каражаттарынын сапатын кеземелдөө жана стандартизациясы боюнча;
- дары каражаттарынын технологиясы;
- фармацевтикалык ишти уюштуруу жана башкаруу.

9.5.3. Практиканын түрлөрүнө талаптар

1. Окуу (таанышуу) практикасында студенттер дары каражаттары жана өсүмдүктөр менен иштөө боюнча негизги көндүмдөрдү, ченемдик документтерди өздөштүрүшү керек.

- Ботаника боюнча талаа практикасы окуунун биринчи жылында КР коруктарынын базасында жүргүзүлүүгө тийиш. Студенттер дары өсүмдүктөрүнүн анатомиялык жана морфологиялык түзүлүшүн жакшы билиши керек.
- Дары каражаттарынын технологиясы боюнча окуу (таанышуу) практикасы окуунун биринчи жылында дарыкана уюмдарынын, фармацевтикалык өндүрүштүн же окуу лабораторияларынын базасында жүргүзүлүүгө тийиш; студенттер дарыкана уюмдарынын, фармацевтикалык өндүрүштүн, лабораториялардын иши, ошондой эле фармацевтикалык ишти уюштуруунун ченемдик документтери жана эрежелери менен таанышышы керек.

2. Өндүрүштүк практика жогорку окуу курстарында, фармацевтикалык ишканаларда, дарыканаларда, сапатты текшерүү лабораторияларында же башка уюмдарда, саламаттыкты сактоо мекемелеринде, КР дарыканалар менен байланышкан резервдеринин базасында жүргүзүлүүгө тийиш.

Студенттер өндүрүш процесстерине катышууга, дары каражаттары менен иштөөгө, дары каражаттарын даярдоонун, сапатын текшерүүнү жана сактоону, бейтаптар жана медициналык адистер менен өз ара иштешүү көндүмдөрүн өздөштүрүүлөрү керек.

Студенттер кесиптик тажрыйбага ээ болууга, дары каражаттары менен иштөө көндүмдөрүн калыптандырууга, технологиялык процесстерди жана фармацевтикалык ишти уюштуруу эрежелерин өздөштүрүүлөрү керек.

3. Квалификацияга чейинки практика окуунун акыркы этабында өткөрүлүшү керек.

Студенттер насаатчынын жетекчилиги астында фармацевттин милдеттерин аткарууга, дарыкананын же фармацевтикалык ишкананын ишин уюштурууга катышууга, кесиптик маселелерди чечүүгө жана квалификациялык экзаменге даярданууга тийиш.

Студенттер фармацевт катары өз алдынча иштөөгө даяр болууга, кесиптик маселелерди чечүүгө жана алган билимдерин жана көндүмдөрүн практикада колдоно билиши керек.

9.6. Жыйынтыктоочу аттестация

Студенттердин мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация толук окуу курсун аяктагандан кийин өткөрүлүүгө тийиш. Мамлекеттик аттестациялык тесттердин түрлөрү жана аларды өткөрүү тартиби КР ченемдик укуктук актыларына жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны өткөрүү тартибин жөнгө салуучу коомдук уюмдарга ылайык билим берүү уюму тарабынан аныкталат.

Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестацияга академиялык карызы жок жана окуу планында каралган окуу курсун толук бүтүргөн бүтүрүүчүгө уруксат берилет.

9.6.1. Комплекстик жыйынтыктоочу мамлекеттик сынакка талаптар жана эмгек сыйымдуулугунун (кредиттин саны) бөлүштүрүлүшүнө негиздемелер:

Бүтүрүүчүлөрдү мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоо формасында өткөрүлүүгө тийиш, бүтүрүүчүнүн берилген адистик боюнча даярдоонун минималдуу мазмунуна жана деңгээлине карата мамлекеттик талаптардын негизинде теориялык жана практикалык кесиптик даярдыгын баалоону караган адистик боюнча мамлекеттик дисциплиналар аралык сынак.

Акыркы мамлекеттик аттестация эки этаптан турушу керек:

- биринчи этап – тестирлөө (видеофиксация менен факультеттин компьютердик класстарында өткөрүлөт);
 - экинчи этап – бардык алынган көндүмдөрдү колдонуу менен кырдаалдык маселелерди чечүү;
- экзамен (видеофиксация менен фармация адистиги боюнча медициналык факультеттин лабораторияларында жүргүзүлөт).

Комплекстүү жыйынтыктоочу мамлекеттик экзамен студенттин билимин, теориялык жана практикалык көндүмдөрүн, дарыкана мекемелериндеги иш тажрыйбасын баалоого тийиш.

Комплекстүү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны өткөрүү үчүн тесттерге, практикалык көндүмдөрдү жана кырдаалдык тапшырмаларды аткарууга даярдануу үчүн окуу жүктөмүнүн кеминде 6 кредит бөлүнүшү керек.

Жыйынтыктоочу баа мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын эки этабынын орточо жыйынтыгы боюнча коюлушу керек.

ТАЪРИХИЙ АДАБИЁТ

[illegible]

ОШМУ
медицина
ОМПК

Фармацевтикалык биология			4													Сынак
Медициналык укук																Сынак
3-цикл ПОЦ (270-286 кредитов)	Кесиптик дисциплиналар	Кесиптик дисциплиналар														Сынак диф.зачет
	Дополнительные дисциплины	Дене тарбия	26ч													диф.зачет
2-блок	Практикалар	Ассертика-медициналык азардоо	20ч													диф.зачет
		20-30 кредит													МЖА	
3-блок	Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация	6-8 кредит														
Билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугу		300 кредиттен кем эмес														

Эскертүү: ЖББЦ-жалпы билим берүү цикли,
ЖКББЦ-жалпы кесиптик билим берүү цикли,
КББЦ-кесиптик билим берүү цикли

"А" - базалык окуу планында көрсөтүлгөн семестрде тартиби сакталуучу милдеттүү сабактар (дисциплиналардын модульдары).

"В" - тартиби семестрлердин ырааттуулугунда сакталууга тийиш эмес, бирок окууга милдеттүү болгон дисциплиналар. Студенттер жеке траектория боюнча берилген топтун дисциплиналарын изилдоону пландаштырып, жеке окуу планы түзө алышат.

"С" - тапталма дисциплиналардын кавалатуунун Семестрдик окуу планында суутаталган студенттин тандоосу боюнча дисциплиналар.

Окуу планынын биринчи блогу үч циклден турат: жалпы билим берүү цикли (ЖББЦ), жалпы кесиптик билим берүү цикли (ЖКББЦ) жана кесиптик билим берүү цикли (КББЦ). Жалпы билим берүү цикли «Тил жана коммуникация көндүмдөрү», «Улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктар», «Жумшак компетенттүүлүк көндүмдөр» жана «STEM көндүмдөрү» сыяктуу тармактарга (сабактардын каталогу) бөлүнөт.

Ар бир багыт эң көп дегенде төрт дисциплинаны сунуштайт, ал эми дисциплиналарынын каталогу окуу жайы тарабынан аныкталат. Студенттер бул багыттарда сунушталган курстарды өз алдынча тандай алышат.

Негизги окуу планындагы бардык дисциплиналары "А", "В" жана "С" топторуна бөлүнөт, алардын милдеттүү мүнөзүнө жана аларды үйрөнүү ырааттуулугуна жараша:

"А" - негизги окуу планында белгиленген бүткүл семестр бою тартиби сакталуучу милдеттүү дисциплиналар (дисциплиналардын модулдары).

"В" - дисциплиналар, алардын тартиби семестр ырааттуулугунда сезсүз түрдө сакталышы керек эмес, бирок окуу үчүн милдеттүү болуп саналат. Студенттер бул группадагы дисциплиналарды окууну жекече жол менен пландаштырып, жеке окуу планын түзө алышат.

"С" - тандоо дисциплиналарынын каталогунан семестрдик окуу планында сунушталган студенттин тандоосу боюнча курс. Кесиптик цикл үчүн тандоо дисциплиналарынын каталогу окуу жайы тарабынан бекитилет; студенттер ар бир каталогдон бир дисциплина тандашат. Каталог үчтөн кем эмес (өз ара байланыштуу) дисциплиналарды камтууга тийиш.

Академиялык дисциплиналар пререквизиттердин жыйындысы (берилген дисциплинага чейин бүтүрүлүшү керек болгон дисциплиналар) менен мүнөздөлөт, алар дисциплиналарды үйрөнүү тартибине талаптарды аныктайт.

1-тиркеме

**Базалык окуу планынын
жалпы эмгек сыйымдуулугунун бөлүштүрүлүшү (специалитет 5 жыл)**

Билим берүү программасынын структурасы		Билим берүү программасынын блокторунун эмгек сыйымдуулугу (кредит)		
Дисциплиналар		«А»	«В»	«С»
1-блок	Циклдер	260-274 кредит		
		-	24 кредит	-
		236-250 кредит		
		8 кредит*	20 кредит** (15-20%)	-
		50%-70%	15%-25%	15%-25%
2-блок	Практика	20-30 кредит		
3-блок	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	6-10 кредит		
Билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугу		300 кредиттен кем эмес		

**Базалык окуу планынын жалпы билим берүү циклинин
дисциплиналарынын каталогу**

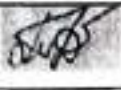
Эскертүү: Жалпы билим берүү циклинин "дисциплиналар каталогундагы" дисциплиналар студент тарабынан тандалат. Ар бир дисциплиналар каталогунда төрттөн ашык эмес дисциплина сунушталат.

Каталогдун номери	Каталогдун багыты	Каталогдогу дисциплиналардын аталыштары	Кредиттин көлөмү
Дисциплиналардын 1-каталогу	Тилдик жана коммуникативдик көндүмдөр	Англис тили	4
		Немец тили	
		Кытай тили	
		Корей тили	
Дисциплиналардын 2-каталогу	Улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктар багыты	Ата Мекен Тарыхы, улуттук баалуулуктар жана маданият	4
		Философия, улуттук жана жалпы адамзаттык аспектилери	
		Экологиялык география жана маданий мурас Кыргызстан	
		Манас таануу	
Дисциплиналардын 3-каталогу	Soft skills көндүмдөрү	Критикалык жана дизайндык ой жүгүртүү	4
		Долбоор семинар	
		Медициналык психологиянын негиздери жана киришүү кесиби	
		Убакытты башкаруу жана ишкердик документтер	
Дисциплиналардын 4-каталогу	STEM көндүмдөрү	Кесиптик санариптик технологиялар иш-аракеттер	4
		Тармактык математика	
		Геномика жана молекулалык биология	
		Биомедициналык инженерия	

Состав рабочей группы по разработке образовательного стандарта
медицинского факультета по специальности 560005 Фармация

Профессорско-преподавательский состав медицинского факультета				
№ п/п	ФИО	Учёная степень, звание	Должность	Подпись
1.	Боронова З.С.	к.х.н., доцент	Зав. кафедрой «Фармацевтической химии и технологии ЛС»	
2.	Маматов Ж.К.	к.ф.н.	Зав. кафедрой «Организации фармацевтического дела и фармакогнозии»	
3.	Сандыбаева З.Х.	-	Старший преподаватель кафедры «Фармацевтической химии и технологии ЛС»	

Работодатели и выпускники				
№ п/п	ФИО	Учёная степень, звание	Должность	Подпись
1.	Абдрахманов К.Т.	-	Специалист по качеству ООО Дартек-Фарм	
2.	Матраимова У.М.	-	Зав. аптеки Ошской межобластной клинической больницы	
3.	Жолдошова Г.Ш.	-	Зав. аптеки Ошского городского центра семейной медицины	

Работники отечественных ВУЗов				
№ п/п	ФИО	Учёная степень, звание	Должность	Подпись
1.	Мураталиева А. Д.	к.ф.н.	Зав. кафедрой «Фармакогнозии и химии ЛС» КГМА им. И.К.Ахунбаева	
2.	Эрименова Д.	к.ф.н.	Доцент кафедры «Фармакогнозии и химии ЛС» КГМА им. И.К.Ахунбаева	
3.	Талайбекова М.Т.	-	Доцент кафедры «Биохимии и физиологии» КГМА им. И.К.Ахунбаева	

ОшМУ
медицина
ОМПК

Работники зарубежных ВУЗов				
№ п/п	ФИО	Учёная степень, звание	Должность	Подпись
1.	Халимуддин Ф.	д.ф.н.	Профессор кафедры «Аналитической и токсикологической химии с курсом фармацевтической химии» БГМУ	
2.	Пупыкина К.	д.ф.н.	Профессор кафедры «Аналитической и токсикологической химии с курсом фармацевтической химии» БГМУ	
3.	Суйиунов Н.	д.ф.н.	Профессор кафедры «Организации фармацевтического дела» ТашФармИ	

Представители научных, государственных и общественных организаций, академических структур				
№ п/п	ФИО	Учёная степень, звание	Должность	Подпись
1.	Жаанбаева А.К.	к.м.н., доцент	директор Центра последипломного непрерывного образования	
2.	Касымов О.	д.ф.н.	Глава отдела управления научными исследованиями КТМА им. И.К.Ахунбаева	
3.	Юлдашев З.	.	Профессор кафедры «Токсикологии» ТашФармИ	

ОшМУ
медицина
ОМПК